

TOIMENPIDEALOITE 89/2004 vp

Elinkeinon- ja maatilatalouden harjoittajien oikeus matkavähennykseen

Eduskunnalle

Lakia elinkeinotulon verottamisesta ja maatilatalouden tuloverolakia muutettiin viimeksi vuonna 2000, jolloin EVL 55 §:ään ja MVL 10 e §:ään lisättiin uudet säännökset, joiden perusteella liikkeen- ja ammatinharjoittajille sekä maatilatalouden harjoittajille myönnettiin aiempaa suurempi vähennys tilapäisistä työmatkoista aiheutuneista lisääntyneistä elantokustannuksista sekä elinkeinotoimintaan ja maatalouteen liittyvistä yksityisvarallisuuteen kuuluvalla autolla tehdyistä matkoista. Lainsäädäntötekniikka poikkeaa kuitenkin edelleen siitä, mitä käytetään palkansaajien matkakorvauksissa.

Tarkoitus oli saada mm. toiminimet samaan asemaan muiden yhtiömuotojen kanssa, mutta käytännössä asia on toisin. Ongelmatapaukset liittyvät eniten sellaiseen yritystoimintaan, jonka vuosittaiset ajot vaihtelevat. Näissä tapauksissa ennakkosuunnittelu ei ole mahdollista tai on vaikeaa, koska elinkeinonharjoittaja tietää ajojen kokonaismäärän vasta tilikauden päätyttyä. Auton kuuluminen elinkeinotoiminnan tulolähteeseen määritellään autolla ajettujen kilometrien perusteella, ja mahdolliset lisävähennykset tehdään verotusta toimittaessa. Jos elinkeinotoiminnan ajoa on enemmän kuin yksityisajoa, lisävähennys on arvionvarainen, koska yrittäjä ei yleensä pysty selvittämään todellisia kustannuksia.

Sekä yrittäjälle että verotuksen toimeenpanijalle merkittävästi selkeämpi menettely olisi sellainen, että yrittäjä itse valitsisi, viekö auton kirjanpitoon vai pitääkö sen kirjanpidon ulkopuolel-

la, ja verotuksessa myönnettävä vähennys olisi tämän mukainen.

Valtiovarainvaliokunnan mietintöön VaVM 39/2000 vp on kirjattu, että laki on epäneutraali eri yrittäjäryhmien kesken ja että se monimutkaistaa verohallinnon työtä. Valiokunta katsoi tuolloin, että hallituksen on tarpeen valmistella edelleen ratkaisua, jolla kaikki yrittäjäryhmät saadaan tulonhankkimiskulujen vähentämisen suhteen tasavertaiseen asemaan. Mietintöön on myös kirjattu, että useiden asiantuntijatahojen näkemyksen mukaan ei olisi varsinaista estettä sille, että matkakorvausten vähennyskelpoisuus olisi säädösten ratkaistu lisävähennyksen sijaan muuttamalla elinkeinotulon ja maatalouden tuloverolakeja siten, että yrittäjät voivat vähentää työmatkakulut joko käyttäen todellisten menojen määrää tai kaavamaisista matkakustannusten määrää vastaavalla tavoin kuin tuloverolain 73 §:ssä säädetään palkansaajien osalta. Tähän elinkeinonharjoittaja on joka tapauksessa oikeutettu, mikäli hän muuttaa yritysmuotonsa henkilö- tai osakeyhtiöksi. Eduskunta on 8.12.2000 hyväksynyt valtiovarainvaliokunnan lausumaehdotuksen, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että sovelta-misongelmien ilmetessä hallitus ryhtyy toimiin lainsäädännön korjaamiseksi siten, että elinkeinon- ja maatilatalouden harjoittajien matkavähennykset saatetaan lakitekniseltä ratkaisultaan tasavertaisemmin vastamaan palkansaajiin ja samalla muihin yritysmuotoihin sovellettavaa lainsäädäntötekniikkaa.

TPA 89/2004 vp — Jyri Häkämies /kok

Pelkästään esimerkiksi Etelä-Kymenlaaksossa arvioidaan olevan 200—300 elinkeinonharjoittajaa, joita yllä mainittu ennakointiongelmakoskee. Näin ollen asialla on merkitystä useille tuhansille yrittäjille Suomessa. Pienyritystoiminta myös lisääntyy jatkuvasti, ja toiminnan alkuvaiheessa toiminimi on niin tärkeä yritysmuoto, että sitä käyttävät yrittäjät eivät saisi olla verotuksellisesti eriarvoisessa asemassa muihin yritysmuotoihin eikä palkansaajiin nähden. Kun hallituksenkin tavoitteena on yrittäjyyden edistä-

minen, tulisi mainittu epäkohta korjata mahdollisimman pikaisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lainsäädännön korjaamiseksi siten, että elinkeinon- ja maatilatalouden harjoittajien matkavähennykset saatetaan lakitekniseltä ratkaisuiltaan tasavertaisesti vastaamaan palkansaajiin sovellettavaa lainsäädäntöä.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2004

Jyri Häkämies /kok